

ПРЕДЛОГ ЗА ДОДЕЛУ ЗВАЊА ПРОФЕСОР ЕМЕРИТУС ПРОФ. ДР ВЕСНИ ДИМИТРИЈЕВИЋ – ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОСЕБНИХ ЗАСЛУГА И ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА

А. Биографски подаци

Проф. др Весна Димитријевић рођена је 1957. године у Београду. Студије археологије уписала је 1975. године на Филозофском факултету Универзитета у Београду, а већ наредне године уписала је и студије на Рударско-геолошком факултету, смер Регионална геологија и палеонтологија. Од најранијих фаза академског образовања развија јединствен интердисциплинарни профил, истовремено се бавећи археологијом и палеонтологијом — опредељење које је трајно одредило њен научни и наставни рад. Дипломирала је археологију 1981. године, а 1983. године и палеонтологију на Рударско-геолошком факултету, где је наставила постдипломске и докторске студије. Магистарски рад „*Квартарни сисари Смолућке пећине*“ одбранила је 1988. године, а докторску дисертацију „*Горњоплеистоценски сисари из пећинских наслага Србије*“ 1995. године на Рударско-геолошком факултету Универзитета у Београду.

Након завршетка студија запошљава се на Рударско-геолошком факултету Универзитета у Београду, где је бирања у сва наставна звања, од асистента до редовног професора. Од 2007. године наставља рад на Филозофском факултету Универзитета у Београду, Одељење за археологију, при чему је у периоду 2003–2009. године истовремено изводила наставу на оба факултета, а учествовала је и у настави на докторским студијама Биолошког факултета. Радни однос јој је продужен након навршене 65. године живота, а у пензију одлази јуна 2025. године.

Током више деценија научног рада руководила је палеонтолошким рекогносцирањима и ископавањима пећина у Србији, студентском теренском праксом у Петничкој пећини, као и истраживањем налазишта Трлица — јединог до сада познатог налазишта доњег плеистоцена у Србији и Црној Гори. Посебно значајан сегмент њеног рада представљају археозоолошка истраживања бројних палеолитских, мезолитских и неолитских локалитета, којима је поставила темеље систематског проучавања животињских остатака у археолошком контексту. Увођењем археозоологије у наставни програм студија археологије на Филозофском факултету и систематским образовањем кадрова из ове области, утемељила је ову значајну научну дисциплину у Републици Србији.

У научноистраживачке пројекте укључена је од студентских дана, а од 1986. године непрекидно је ангажована на националним пројектима које финансирају надлежна министарства Републике Србије. Истовремено је учествовала у бројним међународним пројектима и остварила запажену међународну сарадњу, чиме је допринела видљивости и угледу Универзитета у Београду у европском и светском научном простору.

Поред научног и наставног рада, проф. др Весна Димитријевић је дала изузетан допринос институционалном развоју Универзитета у Београду. Обављала је дужности шефа Департмана за палеонтологију на Рударско-геолошком факултету, управника Одељења за археологију, декана Филозофског факултета (2009–2012), председника Већа групације за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Београду (2012–2015), као и члана Сената Универзитета у Београду (2009–

2015). Била је и управник Лабораторије за биоархеологију, чијем је оснивању и развоју дала пресудан допринос.

Целокупан научни, наставни и институционални рад проф. др Весне Димитријевић представља трајну вредност и чврст темељ развоја биоархеологије и археозоологије у Србији, као и значајан део научног наслеђа Универзитета у Београду.

Б. Научно-истраживачка делатност

Научни рад проф. др Весне Димитријевић превасходно је усмерен на палеонтологију и археозоологију сисара, са посебним акцентом на проучавање људско-животињских односа, животиња и различитих аспеката њиховог значаја у праисторији. Проф. Димитријевић је ауторка 131 публикације, од чега бисмо истакли ауторство у 44 рада у врхунским међународним часописима са JCR и WoS цитатних листа, 16 радова у домаћим часописима националног значаја, 28 радова у националним часописима, а ауторка је и четири монографије, као и 20 радова у различитим домаћим и међународним монографским студијама и зборницима радова. Према подацима базе података *Scopus*, радови у индексираним часописима цитирани су 917 пута са h индексом 18, док су према подацима базе података *Google Scholar*, радови цитирани 2321 пута са h индексом 31.

Пројектне активности проф. др Весне Димитријевић у првим периодима њене каријере, када је била запослена на Рударско геолошком факултету, повезане су са пионирским палеонтолошким и геолошким истраживањима на тлу Србије. У том периоду руководила је пројектом *Пећински квартал Србије* (1988-1993), Републички фонд за геолошка истраживања. Такође, руководила је палеонтолошким истраживањима на локалитету Трлица код Пљеваља 1988, 1990, и 2001 године, Републички фонд за геолошка истраживања. У пројектне активности ране фазе каријере спадају и бројни пројекти на којима је учествовала као истраживач: *Геолошка проучавања литосфере Србије* (1996-2000); *Paleogeographic and paleoecologic evolution of Paratethys basins during Neogene and their correlation to the global scale* (1992-1997 IGCP 329); *Основна геолошка проучавања литосфере Србије* (1991-1995); *Геологија шире околине Београда* (1983-1984; 1986-1990); *Palaeohydrological changes in temperate belt in the last 15000 years* (1982-1987 IGCP 158). Наставак каријере на Филозофском факултету у Београду, на Одељењу за археологију, усмерио је пројектне активности ка археолошким, археозоолошким и биоархеолошким пројектима. Осим врхунских научних резултата, активности проф. др Весна Димитријевић на пројектима довеле су и до наставка рада на утемељењу нових научних дисциплина у Србији и до развоја научних кадрова, који пре њеног ангажовања нису постојали. Професорка Димитријевић је била руководилац потпројекта *Земљордња и сточарство*, у оквиру пројекта *Биоархеологија древне Европе: људи, животиње и биљке у праисторији Србије*, руководилац проф. др Софија Стефановић (евиденциони број III 47001), који је финансиран од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (2011-2020). Такође руководила је и потпројектом *PREHISTORIC NUTRITION: Nutritional value of food: evidence from animal bones*, у оквиру првог пројекта из Србије чију реализацију је подржао Европски истраживачки савет (2015-2021) *BIRTH: Births, mothers and babies: prehistoric fertility in the Balkans between 10000-5000 BC*, руководилац проф. др Софија Стефановић (Број уговора 640557). Руководила је и радним пакетом „Палеоекономија“ (WP2 Palaeoeconomy), у оквиру пројекта *NEEMO - Neanderthals and early modern human interactions in the Central Balkans*, Финансиран од стране Фонда за науку Републике Србије (Број уговора 7746827) (2022-2025), руководилац пројекта проф. др Душан Михаиловић. Била је и руководилац (заједно са др Душаном Борићем) на међународном пројекту *The Mesolithic-Neolithic transition at Lepenski Vir and Vlasac*:

dating architectural changes and the introduction of pottery and domesticates, (2005-2007), Research Laboratory for Archaeology and the History of Art, Oxford. Проф. др Весна Димитријевић учествовала је и као сарадник на великом броју домаћих и међународних пројеката, попут: *Транзициони процеси у неолиту ЈИ Европе* (2006–2010), пројекат бр. 147011, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (руководилац проф. др Ненад Тасић); *Култура Лепенског Вира: културни процеси и трансформације у периоду од IX до VI миленијума пре н.е.* (2006–2010), пројекат бр. 147009, Министарство науке Републике Србије (руководилац др Славиша Перић); *Праисторија североисточне Србије: археолошко рекогносцирање и ископавање* (2004–2009), Универзитет у Кембриџу и Филозофски факултет; *Biotic response to environmental change: the evolution, ecology and biogeography of the Suiformes, Proboscidea and Tapiridae during the Mid-Miocene Climatic Optimum and Crisis* (2004–2007), Museo Nacional de Ciencias Naturales (MNCN), Мадрид, Шпанија; *Винчанска култура у неолиту ЈИ Европе: контекст, сировине, комуникације* (2001–2004), пројекат бр. 1259, Министарство за науку Републике Србије; *Култура Лепенског Вира: културни процеси и трансформације између IX и VI миленијума пре н.е.* (2001–2004), пројекат бр. 1801; *Станишта у природним заклонима у палеолиту и мезолиту централног Балкана* (2000–2004), пројекат бр. 1652, Министарство науке Републике Србије; Археолошка истраживања на локалитету Бело брдо – Винча (1997–2007), руководилац археозоолошких истраживања.

Током своје научне каријере, проф. др Весна Димитријевић боравила је на неколико стручних боравака у иностранству. Године 2001. остварила је стручни боравак на Универзитету у Хелсинкију (Finnish Museum of Natural History – Zoological Museum University of Helsinki), где се бавила компаративном анализом плеистоценских коња. Наредне године остварила је студијски боравак на ископавањима неолитског налазишта Чаталхујук у Турској (Çatalhöyük Research Project), где се упознала са методологијом рада на великим археофауналним скуповима, а стечена искуства пренела је у домаћу археозоолошку струку. Године 2006. боравила је у Националном музеју природних наука у Мадриду (Museo Nacional de Ciencias Naturales), где је радила на компаративној анализи доњеплеистоценских сисара. Стручни боравак 2007. године у Археолошком музеју Македоније у Скопљу био је посвећен анализи животињских костију са палеолитског налазишта Здуње. У периоду од 2016. до 2018. године сарађивала је са више музејских установа у Северној Македонији, укључујући Градски музеј Скопље, Музеј града Штипа, Завод и музеј Прилепа, као и Музеј Битола, где је спровођена анализа археофауне са неолитских налазишта.

Проф. Весна Димитријевић препозната је као један од водећих стручњака у области археомалакологије, као и археозоологије палеолита, мезолита и неолита у региону, али и шире, а у својој богатој међународној каријери учествовала је на преко 50 међународних конференција. Члан је Одбора за крас и спелеологију Српске академије наука и уметности од 1991. године, као и релевантних домаћих и међународних стручних удружења из области археологије, палеонтологије и археозоологије. За врхунски научни допринос у области палеонтологије добитница је награде „Јован Жујовић“ за 2000. годину.

Анализа научног доприноса проф. др Весне Димитријевић

Јединствено образовање проф. др Весне Димитријевић у палеонтологији и археологији обликовало је изузетну и препознатљиву научну личност. Обједињујући ова два поља, она је међу првима у српској науци препознала значај систематског проучавања биолошких остатака са археолошких локалитета као кључног извора за разумевање односа човека и животне средине у прошлости. Њен

рад има пионирску улогу у успостављању биоархеолошког приступа, а допринос развоју и институционализацији археозоологије у Србији може се сматрати утемељујућим.

Ране фазе каријере обележила су **систематска палеонтолошка истраживања плеистоценске фауне Балкана**, пре свега сисара из пећинских наслага Србије и Црне Горе. Њен рад на идентификацији, ревизији и интерпретацији фаунистичких скупова омогућио је прецизније датовање наслага, реконструкцију климатских и еколошких услова и боље разумевање динамике фаунистичких промена током плеистоцена. Значајно је напоменути да је по први пут установила присуство већег броја врста ситних (бубоједа, глодара и слепих мишева) и крупних (месождера, коња, носорога, цервида, бовида и др.) сисара у плеистоцену централног Балкана. Посебан допринос огледа се у коауторству при опису три нове врсте сисара доњоплеистоценске старости (*Megalovis balcanicus*, *Soergelia intermedia* и *Eucladoceros montenegrensis*) и једног новог рода и врсте миоценске птице (*Myodites serbicus*), чиме је унапређено познавање биостратиграфије Балкана. Проф. др Димитријевић је у региону прва доследно применом **тафономске анализе** и методе влажног просејавања трајно унапредила методологију пећинских истраживања, стварајући научни оквир за каснија археолошка открића, укључујући и значајне налазе хоминина.

У области **археозологије палеолита**, проф. др Димитријевић је систематски интегрисала анализу животињских остатака у археолошку интерпретацију, чинећи археофауналне налазе кључним извором података за разумевање настанка налазишта, услова животне средине и односа човека и животиња. Њена истраживања мезолитских и неолитских налазишта концентрисана су на **транзицију између ова два периода и ране фазе припитомљавања животиња**, откривајући промене у стратегијама исхране, структури привреде и постепеној трансформацији односа људи и животиња. Ова истраживања су не само веома цитирана већ и препозната као изузетно значајна у међународној заједници због доприноса бољем разумевању процеса неолитизације у ширем европском контексту.

Посебно место заузимају истраживања у оквиру **археомалакологије**, која су проширила домет археолошких интерпретација ка социјалним праксама, симболици и мрежама размене љуштура копнених и морских мекушаца, укључујући и фосилне примерке. Поред сисара, она је допринела и развоју археозоологије других група кичмењака, менторством дипломских и докторских радова, као и кроз међународне публикације о птицама и рибама, постављајући темеље за специјализоване поддисциплине као што су **археоиختиологија и истраживања авифауне**.

Иако је већина њених истраживања усмерена на праисторијске периоде, проф. др Димитријевић је активно подстицала и **утемељење археозологије историјског периода**, менторишући докторске дисертације о људско-животињским односима у римском и касноантичком периоду. Укупно, њен научни рад поставио је стандарде методологије, интерпретације и наставничког утицаја који трајно обликују археозоологију и биоархеологију на Универзитету у Београду и шире.

Списак публикација проф. др Весне Димитријевић

I Оригинални радови у међународним часописима реферисаним у међународним цитатним базама (JCR, WoS)

44 радова, од којих је на 7 радова водећи аутор:

1. Forsten, A. and **Dimitrijević, V.** 1995. The Paleolithic horses (genus *Equus*) from Risovaca, Arandjelovac, Serbia. *Neues Jahrbuch für Geologie und Paläontologie. Abhandlungen* 196(3): 395-409. DOI: [10.1127/njgpa/196/1995/395](https://doi.org/10.1127/njgpa/196/1995/395)
2. **Dimitrijević, V.** 2000. The Lepenski Vir fauna: bones in houses and between houses. *Documenta Praehistorica* XXVII: 101-117. <http://arheologija.ff.uni-lj.si/documenta/v27.html>
3. Brunet-Lecomte, P., Montuire, S. and **Dimitrijević, V.** 2001. The Pleistocene subterranean voles *Terricola* (Rodentia) of Serbia and Montenegro. *Paläontologische Zeitschrift* 75: 189-196. <https://doi.org/10.1007/BF02988012>
4. **Dimitrijević, V.** and Tripković, B. *Spondylus* and *Glycymeris* bracelets: trade reflections at Neolithic Vinča - Belo Brdo. *Documenta Praehistorica* XXXIII: 237-252. <http://arheologija.ff.uni-lj.si/documenta/v33.html>
5. Crégut-Bonnoure, E. and **Dimitrijević, V.** 2006. *Megalovis balcanicus* sp. nov. and *Soergelia intermedia* sp. nov. (Mammalia, Bovidae, Caprinae), new Ovibovini from the Early Pleistocene of Europe. *Revue de Paleobiologie* 25(2): 723-773. (M22)
6. Borić, D. and **Dimitrijević, V.** 2007. When did the 'Neolithic package' reach Lepenski Vir? Radiometric and faunal evidence. *Documenta Praehistorica* XXXIV: 53-72. <http://arheologija.ff.uni-lj.si/documenta/v34.html>
7. Borić, D., French, C. and **Dimitrijević, V.** 2008. Vlasac revisited: formation processes, stratigraphy and dating. *Documenta Praehistorica* XXXV: 261-287. <http://arheologija.ff.uni-lj.si/documenta/v35.html>
8. Roksandić, M., Mihailović, D., Mercier, N., **Dimitrijević, V.**, Morley, M.W., Rakočević, Z., Mihailović, B., Guibert, P. and Babb, J. 2011. A human mandible (BH-1) from the Pleistocene deposits of Mala Balanica cave (Sićevo Gorge, Niš, Serbia). *Journal of Human Evolution* 61(2): 186-196. <https://doi.org/10.1016/j.jhevol.2011.03.003> (M21a+)
9. Lister, A.M., **Dimitrijević, V.**, Marković, Z., Knežević, S. and Mol, D. 2012. A skeleton of 'steppe' mammoth (*Mammuthus trogontherii* (Pohlig)) from Drmno, near Kostolac, Serbia. *Quaternary International* 276-277: 129-144. <http://dx.doi.org/10.1016/j.quaint.2012.03.021> (M21)
10. **Dimitrijević, V.**, Dulić, I.A. and Cvetković, N.J. 2014. The Janda cavity at Fruška Gora, the first cave assemblage from the southeast Pannonian lowland (Vojvodina, Serbia). *Quaternary International* 339-340: 97-111. <http://dx.doi.org/10.1016/j.quaint.2013.06.005> (M21)
11. Borić, D., French, C.A.I., Stefanović, S., **Dimitrijević, V.**, Cristiani, E., Gurova, M., Antonović, D., Allue, E. and Filipović, D. 2014. Late Mesolithic lifeways and deathways at Vlasac (Serbia). *Journal of Field Archaeology* 39(1): 4-31. <http://dx.doi.org/10.1179/0093469013Z.00000000070> (M22)
12. Cvetković, N. and **Dimitrijević, V.** 2014. Cave bears (Carnivora, Ursidae) from the Middle and Late Pleistocene of Serbia: A revision. *Quaternary International* 339-340: 197-208. <http://dx.doi.org/10.1016/j.quaint.2013.10.045> (M21)
13. **Dimitrijević, V.** and Vuković, S. 2015. Was the Dog Locally Domesticated in the Danube Gorges? Morphometric Study of Dog Cranial Remains from Four Mesolithic-Early Neolithic Archaeological Sites by Comparison with Contemporary Wolves. *International Journal of Osteoarchaeology* 25 (1): 1-30. <https://doi.org/10.1002/oa.2260> (M21)
14. Bonsall, C., Vasić, R., Boroneant, A., Roksandić, M., Soficaru, A., McSweeney, K., Evatt, A., Agurauja, U., Pickard, C., **Dimitrijević, V.**, Higham, T., Hamilton, D. and Cook, G. 2015. New AMS ¹⁴C dates for human remains from stone age sites in the Iron Gates reach of the Danube, Southeast Europe. *Radiocarbon* 57(1): 33-46. http://dx.doi.org/10.2458/azu_rc.57.18188 (M21a)
15. van der Made, J. and **Dimitrijević, V.** 2015. *Eucladoceros montenegrensis* n. sp and other Cervidae from the Lower Pleistocene of Trlica (Montenegro). *Quaternary International* 389: 90-118. <https://doi.org/10.1016/j.quaint.2015.02.058> (M21)
16. **Dimitrijević, V.**, Mrdić, N., Korać, M., Chu, S., Kostić, D., Jovčić, M. and Blackwell, B.A.B. 2015. The latest steppe mammoths (*Mammuthus trogontherii* (Pohlig)) and associated fauna on the Late Middle Pleistocene steppe at Nosak, Kostolac Basin, Northeastern Serbia. *Quaternary International* 379: 14-27. <http://dx.doi.org/10.1016/j.quaint.2015.06.025> (M21)
17. Muttoni, G., Scardia, G., **Dimitrijević, V.**, Kent, D., Monesi, E., Mrdić, N. and Korać, M. 2015. Age of *Mammuthus trogontherii* from Kostolac, Serbia, and the entry of megaherbivores into Europe during the Late Matuyama climate revolution. *Quaternary Research* 84 (3): 439-447. <http://dx.doi.org/10.1016/j.yqres.2015.09.001> (M21)
18. Cristiani, E., **Dimitrijević, V.** and Vitezović, S. 2016. Fishing with lure hooks at the Late Neolithic site of Vinča - Belo Brdo, Serbia. *Journal of Archaeological Science* 65: 134-147. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jas.2015.11.005> (M21a)

19. Bello, S.M., Wallduck, R., **Dimitrijević, V.**, Živaljević, I. and Stringer, C.B. 2016. Cannibalism versus funerary defleshing and disarticulation after a period of decay: comparisons of bone modifications from four prehistoric sites. *American Journal of Physical Anthropology* 161: 722-743. <http://dx.doi.org/10.1002/ajpa.23079> (M21a)
20. **Dimitrijević, V.**, Živaljević, I. and Stefanović, S. 2016. Becoming sedentary? The seasonality of food resource exploitation in the Mesolithic-Neolithic Danube Gorges. *Documenta Praehistorica* XLIII: 103-122. <http://dx.doi.org/10.4312/dp.43.4> (M22)
21. Tripković, B., **Dimitrijević, V.** and Rajković, D. 2016. Marine shell hoard from the Late Neolithic site of Čepin-Ovčara (Slavonia, Croatia). *Documenta Praehistorica* XLIII: 343-362. <http://dx.doi.org/10.4312/dp.43.17> (M22)
22. Majkić, A., d'Errico, F., Milošević, S., Mihailović, D. and **Dimitrijević, V.** 2018. Sequential Incisions on a Cave Bear Bone from the Middle Paleolithic of Pešturina Cave, Serbia. *Journal of Archaeological Method and Theory* 25(1): 69-116. <https://doi.org/10.1007/s10816-017-9331-5> (M21a)
23. Borić, D., Higham, T., Cristiani, E., **Dimitrijević, V.**, Nehlich, O., Griffiths, S., Alexander, C., Mihailovc, B., Filipović, D., Allue, E. and Buckley, M. 2018. High-Resolution AMS Dating of Architecture, Boulder Artworks and the Transition to Farming at Lepenski Vir. *Scientific Reports* 8: 14221. <http://dx.doi.org/10.1038/s41598-018-31884-7> (M21a)
24. Jovanović, J., de Beedellievre, C., Stefanović, S., Živaljević, I., **Dimitrijević, V.** and Goude, G. 2019. Last hunters-first farmers: new insight into subsistence strategies in the Central Balkans through multi-isotopic analysis. *Archaeological and Anthropological Sciences* 11: 3279-3298. <http://dx.doi.org/10.1007/s12520-018-0744-1> (M21a)
25. Frantz, L.A.F., Haile, J., Lin, A.T., ... **Dimitrijević, V.**, ... and Larson, G. 2019. Ancient pigs reveal a near-complete genomic turnover following their introduction to Europe. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America* 116(35): 17231-17238. <http://dx.doi.org/10.1073/pnas.1901169116> (M21a)
26. Gretzinger, J., Molak, M., Reiter, E., Pfrengle, S., Urban, C., Neukamm, J., Blant, M., Conard, N.J., Cupillard, C., **Dimitrijević, V.**, Drucker, D.G., Hofman-Kamińska, E., Kowalczyk, R., Krajcarz, M.T., Krajcarz, M., Münzel, S.C., Peresani, M., Romandini, M., Ruff, I., Soler, J., Terlato, G., Krause, J., Bocherens, H. and Schuenemann, V.J. 2019. Large-scale mitogenomic analysis of the phylogeography of the Late Pleistocene cave bear. *Scientific Reports* 9: 10700. <http://dx.doi.org/10.1038/s41598-019-47073-z> (M21)
27. Stefanović, S., Petrović, B., Porčić, M., Penezić, K., Pendić, J., **Dimitrijević, V.**, Živaljević, I., Vuković, S., Jovanović, J., Kojić, S., Starović, A. and Blagojević, T. 2019. Bone spoons for prehistoric babies: Detection of human teeth marks on the Neolithic artefacts from the site Grad-Starčevo (Serbia). *PLoS One* 14(12): e0225713. <http://dx.doi.org/10.1371/journal.pone.0225713> (M21)
28. Stojanovski, D., Živaljević, I., **Dimitrijević, V.**, Dunne, J., Evershed, R.P., Balasse, M., Dowle, A., Hendy, J., McGrath, K., Fischer, R., Speller, C., Jovanović, J., Casanova, E., Knowles, T., Balj, L., Naumov, G., Putica, A., Starović, A. and Stefanović, S. 2020. Living off the land: Terrestrial-based diet and dairying in the farming communities of the Neolithic Balkans. *PLoS One* 15(8): e0237608. <http://dx.doi.org/10.1371/journal.pone.0237608> (M21)
29. Niedzialkowska, M., Doan, K., Gorny, M., Sykut, M., Stefaniak, K., Piotrowska, N., Jedrzejewska, B., Ridush, B., Pawelczyk, S., Mackiewicz, P., Schmoelcke, U., Kosintsev, P., Makowiecki, D., Charniauski, M., Krasnodebski, D., Rannamae, E., Saarma, U., Arakelyan, M., Manaseryan, N., Titov, V.V., Hulva, P., Balasescu, A., Fyfe, R., Woodbridge, J., Trantalidou, K., **Dimitrijević, V.**, Kovalchuk, O., Wilczynski, J., Obada, T., Lipecki, G., Arabey, A. and Stanković, A. 2021. Winter temperature and forest cover have shaped red deer distribution in Europe and the Ural Mountains since the Late Pleistocene. *Journal of Biogeography* 48(1): 147-159. <http://dx.doi.org/10.1111/jbi.13989> (M21)
30. Živaljević, I., **Dimitrijević, V.**, Jovanović, J., Blagojević, T., Pendić, J., Putica, A., Uzelac, V., Bulatović, J., Spasić, M., Jončić, N., Penezić, K., Andelić, D., Bajčeta, M. and Stefanović, S. 2021. Revealing the "hidden" Pannonian and Central Balkan Mesolithic: new radiocarbon evidence from Serbia. *Quaternary International* 574: 52-67. <http://dx.doi.org/10.1016/j.quaint.2020.11.043> (M22)
31. **Dimitrijević, V.**, Naumov, G., Fidanoski, Lj. and Stefanović, S. A string of marine shell beads from the Neolithic site of Vršnik (Tarinci, Ovče pole), and other marine shell ornaments in the Neolithic of North Macedonia. 2021. *Anthropozoologica* 56 (4): 57-70. <http://dx.doi.org/10.5252/anthropozoologica2021v56a4> (M22)

32. Balasse, M., Gillis, R., Živaljević, I., Berthon, R., Kovacicova, L., Fiorillo, D., Arbogast, R., Balasescu, A., Brehard, S., Nyerges, E.A., **Dimitrijević, V.**, Banffy, E., Domboroczki, L., Marciniak, A., Oross, K., Vostrovskaja, I., Roffet-Salque, M., Stefanović, S. and Ivanova, M. 2021. Seasonal calving in European Prehistoric cattle and its impacts on milk availability and cheese-making. *Scientific Reports* 11: 8185. <http://dx.doi.org/10.1038/s41598-021-87674-1> (M21a)
33. Borić, D., Cristiani, E., Hopkins, R., Schwenninger, J.-L., Gerometta, K., French, C.A.I., Mutri, G., Calić, J., **Dimitrijević, V.**, Marin-Arroyo, A.B., Jones, J.R., Stevens, R., Masciana, A., Uno, K., Richter, K.K., Antonović, D., Wehr, K., Lane, C. and White, D. 2021. Neanderthals on the Lower Danube: Middle Palaeolithic evidence in the Danube Gorges of the Balkans. *Journal of Quaternary Science* 37(2): 142-180. <http://dx.doi.org/10.1002/jqs.3354> (M22)
34. Naumov, G., Mitkoski, A., Talevski, H., Anvari, J., Przybyła, M., Stojanovski, D., Antolín, F., Sabanov, A., Živaljević, I., **Dimitrijević, V.**, Gibaja, J., Mazzucco, N., Milevski, G., Dumurđanov, N., Pendić, J., Blažeska, Z. and Stefanović, S. 2021. The Early Neolithic tell of Vrbjanska Čuka in Pelagonia. *Praehistorische Zeitschrift* 96(2): 345-381. <https://doi.org/10.1515/pz-2021-0007> (M21)
35. Doan, K., Niedziałkowska, M., Stefaniak, K., ... **Dimitrijević, V.**, ... and Stanković, A. 2022. Phylogenetics and phylogeography of red deer mtDNA lineages during the last 50 000 years in Eurasia. *Zoological Journal of the Linnean Society* 194: 431-456. <https://doi.org/10.1093/zoolinnean/zlab025> (M21a+)
36. Stiner, M.C., **Dimitrijević, V.**, Mihailović, D. and Kuhn, S.L. 2022. Velika Pećina: Zooarchaeology, taphonomy and technology of a LGM Upper Paleolithic site in the central Balkans (Serbia). *Journal of Archaeological Science: Reports* 41: 103328. <https://doi.org/10.1016/j.jasrep.2021.103328> (M21a)
37. Crégut, E. and **Dimitrijević, V.** New insights on Carnivora (Mammalia) from Trlica (Pljevlja, Montenegro). 2022. *Revue de Paleobiologie* 41(2): 281-311. <https://doi.org/10.5281/zenodo.6858375> (M22)
38. Mihailović, D., Kuhn, S., Bogićević, K., **Dimitrijević, V.**, Marín-Arroyo, A., Marković, J., Mercier, N., Mihailović, B., Morley, M., Radović, P., Rink, W., Plavšić, S. and Roksandić, M. 2022. Connections between the Levant and the Balkans in the late Middle Pleistocene: Archaeological findings from Velika and Mala Balanica Caves (Serbia). *Journal of Human Evolution* 163: 1-17. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jhevol.2021.103138>. (M21a+)
39. Krajcarz, M., Krajcarz, M.T., Baca, M., Golubiński, M., Bielichová, Z., Bulatović, J., Csippán, P., **Dimitrijević, V.**, Kysely, R., Makowiecki, D., Marciszak, A., Marković, N., Mladenović, M., Van Neer, W., Obada, T., Živaljević, I., Bulatović, A., Ivanišević, V., Pop-Lazić, S., Mihailović, D., Ostasz, A., Penezić, K., Tasić, N., Špehar, P., Wilczyński, J. and Popović, D. 2022. The history of the domestic cat in Central Europe. *Antiquity* 96(390): 1628-1633. <https://doi.org/10.15184/aqy.2022.128> (M21a)
40. Ochando, J., Carrión, J., Magri, D., Marín-Arroyo, A., Di Rita, F., Munuera, M., Michelangeli, F., Amorós, G., Milošević, S., Bogićević, K., **Dimitrijević, V.**, Nenadić, D., Roksandić, M. and Mihailović, D. 2024. Balkan Neanderthals: The Late Pleistocene palaeoecological sequence of Pešturina Cave (Niš, Serbia). *Quaternary Science Reviews* 330: 108600. <https://doi.org/10.1016/j.quascirev.2024.108600> (M21)
41. Mihailović, D., Živaljević, I., **Dimitrijević, V.**, Dragosavac, S., Pajović, D., Petrović, A., Bogićević, K., Đurić, D., Đurović, M., Kuhn, S. and Roksandić, M. 2024. First insights into the Mesolithic settlement of Southern Serbia: Excavation of the Pešterija Cave in the Ponišavlje Region. *Documenta Praehistorica* 51: 60-87. <https://doi.org/10.4312/dp.51.7> (M22)
42. Milošević, S., Boev, Z., **Dimitrijević, V.** and Mihailović, D. 2025. Early Fowlers of Europe: evidence for bird exploitation during MIS 8/7 from Velika Balanica cave (Serbia). *Quaternary International* 738: 109868. <https://doi.org/10.1016/j.quaint.2025.109868> (M22)
43. Milošević, S., **Dimitrijević, V.**, Marín-Arroyo, A.B., Plavšić-Gogić, S. and Mihailović, D. 2025. Masters on the matters of ecology: Novelties in the early Neanderthal ungulate procurement and palaeoecology from MIS8/7 record of the Velika Balanica cave (Serbia). *Quaternary Science Reviews* 368: 109554. <https://doi.org/10.1016/j.quascirev.2025.109554> (M21)
44. Duñó-Iglesias, P., Ramírez-Pedraza, I., Rivals, F., Mirea, I., Faur, L., Vlaicu, M., Obada, T., Croitor, R., Pascari, V., Spassov, N., Gospodinov, M., **Dimitrijević, V.**, Alaburić, S., Bogićević, K., Stefanović, I. and Robu, M. 2025. Dental microwear of cave bear (*Ursus spelaeus*) reveals locally adapted foraging strategies in South-Eastern Europe during late MIS 3. *Palaeogeography Palaeoclimatology Palaeoecology* 667: 113200. <https://doi.org/10.1016/j.palaeo.2025.113200>. (M21a+)

16 радова, од којих је на 10 први аутор:

1. **Dimitrijević, V.** 1988. Prvi nalazak stepske zviždare – *Ochotona pusilla* (Pallas) (Lagomorpha, Mammalia) u Srbiji. *Geološki anali Balkanskog poluostrva* 51: 379-389.
2. **Dimitrijević, V.** and Knežević, S. 1988. O nalasku *Procapreolus cf. loczyi* (Pohlig) u pontu Ćirikovca (Kostolac, Srbija). *Geološki anali Balkanskog poluostrva* 52: 399-407.
3. **Dimitrijević, V.** 1993. Results of Investigating Vertebrate Fauna from the Paleolithic Habitat of Smolučka Cave near Novi Pazar. *Starinar* 42: 9-17.
4. Gržetić, I., **Dimitrijević, V.**, Brčeski, I., Karanović, Lj. and Krajnović, D. 1993. Fizičko-hemijska interpretacija procesa fosilizacije ostataka sisara sa lokaliteta Trlica kod Pljevalja (Jugoslavija). *Geološki anali Balkanskog poluostrva* 57(1): 193-213.
5. **Dimitrijević, V.** and Knežević, S. 1996. Leptobos (Bovidae, Mammalia) iz “paludinskih slojeva” kod Čortanovaca (Srem): neobična pojava nepravilnog trošenja zuba. *Geološki anali Balkanskog poluostrva* 60(2): 219-228.
6. Kostić, N. and **Dimitrijević, V.** 1996. Kvartarni sedimenti Petničke pećine (zapadna Srbija). *Geološki anali Balkanskog poluostrva* 60(1): 137-146.
7. Codrea, V. and **Dimitrijević, V.** 1997. *Stephanorhynchus cf. hundsheimensis* (Toula) (Rhinocerotidae, Mammalia) iz Trlice kod Pljevalja (Crna Gora). *Geološki anali Balkanskog poluostrva* 61(2): 161-177.
8. **Dimitrijević, V.**, Gál, E. and Kessler, E. 2000. The bird fauna from the Epigravettian site of Thévenin ki Krš near Berane (NE Montenegro). *Geološki anali Balkanskog poluostrva* 63: 107-118.
9. **Dimitrijević, V.**, Čalić-Ljubojević, P.J. and Bogičević, K. 2002. Cave Bear (*Ursus Spelaeus* Rosenmüller & Heinroth) Males' Den from Velika pećina in Duboka near Kučevo (Eastern Serbia). *Geološki anali Balkanskog poluostrva* 64: 153-165.
10. **Dimitrijević, V.** and Tripković, B. 2003. New Spondylus findings at Vinča – Belo Brdo: 1998-2001 campaigns and regional approach to problem. *Starinar* 52: 47-62. <https://doi.org/10.2298/STA0252047D>
11. Forsten, A. and **Dimitrijević, V.** 2004. Pleistocene horses (genus *Equus*) in the Central Balkans. *Geološki anali Balkanskog poluostrva* 65: 55-75.
12. **Dimitrijević, V.** 2006. Vertebrate fauna of Vinča - Belo Brdo: Excavation campaigns 1998-2003. *Starinar* 56: 245-269. <https://doi.org/10.2298/STA0656245D>
13. Argant, J. and **Dimitrijević, V.** 2007. Pollen Analyses of Pleistocene Hyaena Coprolites from Montenegro and Serbia. *Geološki anali Balkanskog poluostrva* 68: 73-80. <http://dx.doi.org/10.2298/GABP0701073A>
14. Borić, D. and **Dimitrijević, V.** 2007. Apsolutna hronologija i stratigrafija Lepenskog Vira. *Starinar* 57: 9-55. <https://doi.org/10.2298/STA0757009B> (M24)
15. **Dimitrijević, V.** and Medović, A. 2007. Ostaci životinja i biljaka iz grobnica u sondi 1/05, van utvrđene carske palate Felix Romuliana. *Starinar* 57: 315-323. <http://dx.doi.org/10.2298/STA0757315D> (M24)
16. **Dimitrijević, V.**, Tripković, B. and Jovanović, G. 2010. Perle od dentalijuma – ljuštura fosilnih morskih mekušaca na nalazištu Vinča-Belo brdo. *Starinar* 60: 7-18. <http://dx.doi.org/10.2298/STA1060007D> (M24)

III Оригинални радови у часописима националног значаја и у часописима који нису реферисани у базама података

28 радова, од којих је на 13 први аутор:

1. **Dimitrijević, V.** 1985. Kvartarna fauna iz Smolučke pećine. *Novopazarski zbornik* 9: 19-20.
2. **Dimitrijević, V.** 1985. Malakofauna iz lesnih naslaga okoline Bačke Topole (bušotine BT-12 i BT-14).- *Zapisnici Srpskog geološkog društva za 1984:* 17-31.
3. **Dimitrijević, V.** 1988. Malakofauna gornjopleistocenskog lesa Bačkog platoa: bušotine BT-20, BT-21, BT-22, i BT-23. *Zapisnici Srpskog geološkog društva za 1985-1986. godinu:* 71-78.
4. Krstić, N. and **Dimitrijević, V.** 1989. Fauna barskog lesa Bačkog platoa. *Zapisnici Srpskog geološkog društva za 1989. godinu:* 197-213.
5. Paunović, M. and **Dimitrijević, V.** 1990. Gornjopleistocenska fauna nižih vertebrata iz Smolučke pećine u jugozapadnoj Srbiji. *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Razred za prirodne znanosti* 24: 77-87.
6. Malez, V. and **Dimitrijević, V.** 1990. Gornjopleistocenska avifauna iz Smolučke pećine (JZ Srbija, Jugoslavija). *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Razred za prirodne znanosti* 24: 35-76.

7. **Dimitrijević, V.** 1991. Otkriće, istraživanje i značaj fosilne faune sisara na brdu Trlica kod Pljevalja. *Biserka: časopis za njegovanje ekološke kulture i umjetnost življenja* 1(1): 24-28.
8. **Dimitrijević V.** 1996: Upper Pleistocene mammals from cave deposits in Serbia. *Acta zoologica cracoviensia*, 39(1): 117-120.
9. **Dimitrijević, V.** 1997. Ostaci pleistocenskih sisara iz pećina u široj okolini Nikšića. *Zbornik radova Odbora za kras i speleologiju* 6: 95-106.
10. **Dimitrijević, V.** 1998. Pećine Srbije – paleontološke riznice. *Zaštita prirode* 48/49: 341-345.
11. Žic, J., **Dimitrijević, V.**, Knežević, S. and Milovanović, D. 2000. The Morača canyon in Montenegro. *Memorie descrittive della carta geologica d'Italia* 54: 439-441.
12. Roksandić, M. and **Dimitrijević, V.** 2001. A Human Mandible from the Loess in the vicinity of Belgrade (Yugoslavia). *Human Evolution* 16: 27-35. <https://doi.org/10.1007/BF02438920>
13. **Dimitrijević, V.** and Jovanović, K. 2002. Quaternary mammals from Mirilovska cave near Čuprija (Eastern Serbia). *Zbornik radova Odbora za kras i speleologiju* 7: 113-124.
14. **Dimitrijević, V.**, Gál, E. and Kessler, E. 2002. A new genus and new species of grebe (Podicipediformes, Aves) from the Early Miocene lake deposits of Valjevo Basin (Serbia). *Fragmenta palaeontologica Hungarica* 20: 3-7.
15. Bogičević, K. and **Dimitrijević, V.** 2004. Quaternary fauna from Mališina stijena near Pljevlja, Montenegro. *Zbornik radova Odbora za kras i speleologiju* 8: 119-133.
16. **Dimitrijević, V.** 2004. Pleistocene survivors in the Iron Gates Mesolithic/Neolithic archaeofaunas. *Antaeus* 27: 293-302.
17. Gal, E., **Dimitrijević, V.** and Kessler, E. 2003. Bird remains from the Late Pleistocene deposits in Mališina stijena (Montenegro). *Theoretical and Applied Karstology* 16: 67-75.
18. Borić, D. and **Dimitrijević, V.** 2006. Continuity of foraging strategies in Mesolithic-Neolithic transformations: dating faunal patterns at Lepenski Vir (Serbia). *Atti della Società per la preistoria e protostoria della regione Friuli-Venezia Giulia* 15: 33-80.
19. Stefanović, S. and **Dimitrijević, V.** 2007. Grob 196 na nekropoli u Mokrinu - pokopnica sa priloženom glavom svinje. *Glasnik Srpskog arheološkog društva* 23: 417-428.
20. Tripković, B., Tripković, A., Stefanović, S. and **Dimitrijević, V.** 2011. Kontekst A.C.2.1. na lokalitetu Crkvine. *Kolubara* 5: 251-259.
21. Borić, D., **Dimitrijević, V.**, White, D., Lane, C., French, C.A.I. and Cristiani, E. 2012. Early Modern Human settling of the Danube corridor: the Middle to Upper Palaeolithic site of Tabula Traiana Cave in the Danube Gorges (Serbia). *Antiquity Project Gallery* 86 (334). <https://antiquity.ac.uk/projgall/boric334>
22. **Dimitrijević, V.** and Cvetković, N. 2015. Animal remains from the quaternary deposits of the cave Peščera mare in the Danube gorge. *Zbornik radova Odbora za kras i speleologiju* 10: 103-121.
23. Naumov, G., Mitkoski, A., Talevski, H., Murgoski, A., Dumurđanov, N., Beneš, J., Živaljević, I., Pendić, J., Stojanovski, D., Gibaja, J.F., Mazzucco, N., Hafner, A., Szidat, S., **Dimitrijević, V.**, Stefanović, S., Budilová, K., Vychronová, M., Majerovičová, T. and Bumerl, J.B. 2018. Istraživanje na lokalitetu Vrbjanska Čuka vo 2017 godina (Research of the Vrbjanska Čuka site in 2017). *Balkanoslavica* 47 (1): 253-285.
24. Antolín, F., **Dimitrijević, V.**, Naumov, G., Sabanov, A. and Soteras, R. 2021. Prilep, North Macedonia. House taskscapes in the Early Neolithic of the Pelagonia Valley: micro-refuse analyses. First results of the Campaign 2019”, *e-Forschungsberichte des DAI*, pp. 1–15 (§). doi:10.34780/81da-4u1g.
25. **Dimitrijević, V.** and Mitrović, B. 2016. Školjke (*Unio* spp.) i drugi slatkovodni i kopneni mekušci na kasnoneolitskom/ranoeneolitskom nalazištu Vinča - Belo brdo (Iskopavanja 1998-2003). *Arhaika* 4: 23-39. (M53)
26. Mihailović, D., **Dimitrijević, V.** and Dragosavac, S. 2017. Pećina kod stene: višeslojno gornjopaleolitsko nalazište u Jelašničkoj klisuri. *Glasnik srpskog arheološkog društva* 33:7-20. (M51)
27. Živaljević, I., **Dimitrijević, V.**, Radmanović, D., Jovanović, J., Balj, L., Pendić, J., Ivošević, B. and Stefanović, S. 2017. Lov, stočarstvo i simbolički značaj životinja na Golokutu: nove analize arheozoološkog materijala. *Arhaika* 5: 1-26. (M53)
28. **Dimitrijević, V.** 2021. Ključna dopuna faunističke sekvence srednji-kasni pleistocen Srbije: ostaci sisara iz naslaga pećine Pešturina (Jelašnica, istočna Srbija). *Zbornik radova Odbora za kras i speleologiju* 11: 91-102.

IV Цео рад у зборнику међународног скупа

1. **Dimitrijević V.** 1999. Vertebrate fauna from the Epigravettian site of Trebački Krš near Berane, Northeast Montenegro, in G. Bailey, E. Adam, E. Panagopoulou, C. Perles and K. Zachos (eds), *The Palaeolithic Archaeology of Greece and Adjacent Areas: Proceedings of the ICOPAG Conference, Ioannina, September 1994*: 357-360. London: British School at Athens Studies Vol. 3.
2. Mihailović, D. and **Dimitrijević, V.** 1999. La fin du Paléolithique supérieur et le Mésolithique dans le Monténégro: évolution des techniques et du mode de subsistance (Late upper palaeolithic and mesolithic of Montenegro: changes in technology and subsistence), in A. Thévenin (ed) *L'Europe des derniers chasseurs: épipaléolithique et mésolithique: actes du 5e colloque international UISPP, commission XII, Grenoble, 18-23 septembre 1995*: 391-398. Paris: Comité des travaux historiques et scientifiques.
3. **Dimitrijević, V.** 2008. Lepenski Vir animal bones: what was left in the houses?, in C. Bonsall, V. Boroneanț and I. Radovanović (eds) *The Iron Gates in Prehistory: New perspectives* (British Archaeological Reports International Series 1893): 117-130. Oxford: Archaeopress.
4. **Dimitrijević, V.** 2014. The provenance and use of fossil scaphopod shells at the late neolithic/eneolithic site Vinča-Belo Brdo, Serbia, in K. Szabó, C. Dupont, V. Dimitrijević, L.G. Gastélum and N. Serrand (eds) *Archaeomalacology: shells in the archaeological record* (British Archaeological Reports International Series 2666): 33-41. Oxford: Archaeopress. (M33)
5. Bonsall, C. and **Dimitrijević, V.** 2021. Introduction: People in Their Environment, in D. Borić, D. Antonović and B. Mihailović (eds), *FORAGING Assemblages* (Vol. 2): 357-358. Serbian Archaeological Society; New York: The Italian Academy for Advanced Studies in America, Columbia University, Belgrade: Publikum,

V Цео рад у зборнику националног скупа

1. **Dimitrijević, V.** 1990. Prvi rezultati istraživanja sisarske faune iz Trlice kod Pljevalja, G. Denkovski (ed), *Zbornik radova 12.kongresa geologa Jugoslavije, knj.I (Stratigrafija, sedimentologija, paleontologija)*: 328-336. Ohrid : Geološko društvo na Makedonija.
2. **Dimitrijević, V.** 1992. Značaj tafonomске анализе фауне у археологији палеолита, in D. Srejić (ed) *Arheologija i prirodne nauke: naučni skup Srpske akademije nauka i umetnosti i Vojvođanske akademije nauka i umetnosti, održan 23. i 24. oktobra 1990. u Beogradu i 25. oktobra 1990. u Novom Sadu*: 61-64. Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti.
3. **Dimitrijević, V.** 1994. Paleontološka istraživanja Petničke pećine: (iskopavanja 1992. godine), in P.M. Stevanović, R. Lazarević, M. Zeremski and B.F. Mijatović (eds) *Zbornik radova Odbora za kras i speleologiju* 5: 99-107. Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti.
4. **Dimitrijević, V.** 1997. Pleistocenska sisarska fauna istočne Srbije, in M. Lazić (ed) *Arheologija istočne Srbije: naučni skup Arheologija istočne Srbije, Beograd – Donji Milanovac, decembar 1995. godine*: 45-53. Beograd: Filozofski fakultet, Centar za arheološka istraživanja.
5. **Dimitrijević, V.**, Bogićević, K., Gajović, V. and Vlastić, S. 2013. Pleistocenski sisari iz jame Propas' u selu Činiglavci kod Pirota, in *Zbornik 7. Simpozijuma o zaštiti karsta*: 83-88. Beograd - Bela Palanka: Akademski speleološko-alpinistički klub.
6. **Dimitrijević, V.**, Vuković, S. and Živaljević, I. 2022. Making Room for Animals: The Development of Archaeozoology Within Serbian Archaeology, in J. Vuković (ed) *STEM in Heritage: Procedures, Methods, and Teaching*: 39-64. Beograd: Univerzitet u Beogradu, Filozofski fakultet.

VI Монографије, уџбеници, практикуми

1. **Dimitrijević, V.** 1991. *Quaternary mammals of the Smolučka cave in southwest Serbia*. Palaeontologia Jugoslavica 41. Zagreb: Jugoslovenska akademija znanosti i umetnosti. (објављена магистарска теза)
2. Stevanović, P., Marović, M. and **Dimitrijević, V.** 1992. *Geologija kvartara*. Beograd: Naučna knjiga. ISBN: 86-23-41079-3
3. **Dimitrijević, V.** 1997. Gornjopleistocenski sisari iz pećinskih naslaga Srbije. *Geološki anali Balkanskog poluostrva* 61(2): 179-362. (објављена докторска дисертација)
4. **Dimitrijević V.** 2000. Praktikum za vežbe iz paleozoologije (Vertebrata). Beograd: Rudarsko-geološki fakultet.
5. **Dimitrijević, V.** 2021. *Arheozoologija. Uvod u studije zajedničke istorije životinja i ljudi*. Beograd: Univerzitet u Beogradu, Filozofski fakultet. ISBN 978-86-6427-205-6

VIII Поглавља у монографијама, уређивање монографија

1. Dimitrijević V. 1983. Stonehenge - transport i postavljanje kamenih blokova, in M. Tomović (ed.) *Megaliti*: 167-177. Beograd: Arhaia.
2. Dimitrijević, V. 1992. Fossilna fauna Prekonoške pećine, in *Kulturna istorija Svrlijga, knj.2: Jezik, kultura i civilizacija*: 65-68. Niš: Prosveta; Svrlijg: Narodni univerzitet - Svrlijg.
3. **Dimitrijević, V.** 1996. Faunal remains from the Epigravettian site of Medena Stijena in the canyon of Čehotina (Montenegro), in D. Srejskić (ed) *Prehistoric settlements in caves and rock-shelters of Serbia and Montenegro*: 61-73. Belgrade: Faculty of Philosophy, Centre for Archaeological Research.
4. **Dimitrijević, V.** 2011. Late Pleistocene hyaena *Crocota crocuta spelaea* (Goldfuss, 1823) from Baranica cave (Southeast Serbia): competition for a den site, in B. Toškan (ed) *Drobci ledenodobnoga okolja: zbornik ob življenjskem jubileju Ivana Turka*: 69-84. Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU, Založba ZRC.
5. **Dimitrijević V.** (ur.) 2013. Proceedings of the 3rd International conference "Harmony of nature and spirituality in stone". Kragujevac ISBN 978-86-88507-06-6
6. Szabó, K., Dupont, C., **Dimitrijević, V.**, Gastérum, L.G. and Serrand, N. (eds.) 2014. *Archaeomalacology: shells in the archaeological record* (British Archaeological Reports International Series 2666). Oxford: Archaeopress. ISBN 978 1 4073 1308 5
7. Blackwell, B.A.B., Chu, S., Chaity, I., Huang, Y.E.W., Mihailović, D., Roksandić, M., **Dimitrijević, V.**, Blickstein, J.I.B., Huang, A. and Skinner, A.R. 2014. ESR dating ungulate tooth enamel from the Mousterian layers at Pešturina, Serbia, in D. Mihailović (ed) *Palaeolithic and Mesolithic research in the Central Balkans*: 21-38. Belgrade: Serbian Archaeological Society.
8. Kuhn, S., Mihailović, D. and **Dimitrijević, V.** 2014. The Southeast Serbia paleolithic project: an interim report, in D. Mihailović (ed) *Palaeolithic and Mesolithic research in the Central Balkans*: 97-106. Belgrade: Serbian Archaeological Society.
9. Živaljević, I., **Dimitrijević, V.** and Stefanović, S. 2017. Faunal remains from Kula, a Mesolithic-Neolithic site at the exit of the Danube Gorges (Serbia), in M. Mărgărit and A. Boroneanț (eds) *From hunter-gatherers to farmers. Human adaptations at the end of the Pleistocene and the first part of the Holocene. Papers in Honour of Clive Bonsall*: 113-134. Targoviște: Editura Cetatea de Scaun.
10. **Dimitrijević, V.** 2017. Mesolithic Faunal Remains from Crvena Stijena, in R. Whallon (ed) *Crvena Stijena in Cultural and Ecological Context. Multidisciplinary Archaeological Research in Montenegro*: 295-298. Podgorica: Montenegrin Academy of Sciences and Arts, National Museum of Montenegro.
11. Borojević, K., Antonović, D., Vuković, J., **Dimitrijević, V.**, Filipović, D., Marić, M., Penezić, K., Tripković, B., Bogosavljević-Petrović, V. and Tasić, N. 2020. Use of Space in a Late Neolithic/Early Eneolithic Building at the Site of Vinča-Belo Brdo in the Central Balkans, in N.N. Tasić, D. Urem-Kotsou and M. Burić (eds.) *Making Spaces into Places. The North Aegean, the Balkans and Western Anatolia in the Neolithic* (British Archaeological Reports International Series 3001): 157-180. Oxford: Archaeopress.

IX Лексикографске одреднице

1. **Dimitrijević, V.** and Pavlović, M. 1987. Kvartar, in M. Anđelković (ed) *Geologija šire okoline Beograda I, Geologija i geodinamika*: 247-251. Beograd: Zavod za regionalnu geologiju i paleontologiju Rudarsko-geološkog fakulteta Univerziteta.
2. Pavlović, M. and **Dimitrijević, V.** 1987. Pleistocenski sisari, in M. Anđelković (ed) *Geologija šire okoline Beograda II, Fossilna fauna i flora*: 295, 302-303. Beograd: Zavod za regionalnu geologiju i paleontologiju Rudarsko-geološkog fakulteta Univerziteta.
3. **Dimitrijević, V.** 1997. Kvartarna fauna i geologija kvartara, in D. Srejskić (ur) *Arheološki leksikon: preistorija Evrope, Afrike i Bliskog istoka, grčka, etrurska i rimska civilizacija*: 20, 68, 69, 86, 124, 130, 131, 138, 176, 184, 201, 202, 235, 236, 259, 260, 294, 294. Beograd: Savremena administracija. (aytopka 18 лексикографских одредница у Археолошком лексикону)
4. **Dimitrijević, V.** 1998. Fossil Remains of Vertebrates in Serbian Cave Deposits, in P. Djurović P.(ed) *Speleological Atlas of Serbia*: 51-57. Belgrade: Geographical Institute of the Serbian Academy of Sciences and Arts "Jovan Cvijić", Special Issues, No. 52.
5. **Dimitrijević, V.** and Saveljić-Bulatović, L. 2025. Trlica, in D. Gazivoda (ur), *Leksikon arheologije Crne Gore*. Podgorica: CANU.

IX Каталог изложбе, научнопопуларни и информативни текстови

1. **Dimitrijević, V.** 1995. Diana, Neogene of Eastern Serbia, Excursion Guide, IGCP 329 Field Meeting, Salaš 17-22 April 1995: 6. Beograd.
2. **Dimitrijević, V.** 1995. Gamzigrad, Neogene of Eastern Serbia, Excursion Guide, IGCP 329 Field Meeting, Salaš 17-22 April 1995: 21. Beograd.
3. **Dimitrijević, V.** 1995. Trlica, in Dj. Mihajlović and D. Dolić (eds), *Lacustrine and brakish Neogene of Western part of Yugoslavia, Excursion Guide, IGCP Project 329 - Paleogeographic and paleoecologic evolution of Paratethys basins during Neogene and their correlation to the global scale, Field Meeting, 02-06 October*. Beograd.
4. **Dimitrijević, V.** 1996. Lepenski Vir, in *Karst of Northeastern Serbia, The XIVth International Symposium "Theoretical and Applied Karstology", Monograph – Guide*: 13. Belgrade.
5. Pavlović, M. and **Dimitrijević, V.** 1996. *Prebreza, in Neogene of Central Serbia, IGCP Project 329, Special Publications of Geoinstitute*, 19: 38-39. Beograd.
6. **Dimitrijević, V.** 2007. Dinozauri i paleontologija u Srbiji, u S. Marinčić, D. Petrović, B. Filipović, *Archosauria: vladavina reptila*, Katalog izložbe, Galerija nauke i tehnike SANU, 7-8.
7. **Dimitrijević, V.** 2007. *Kambrijumska eksplozija života*, Planeta 26 (novembar-decembar 2007): 16-19.
8. **Димитријевић, В.** 2012. Лов и риболов на Лепенском виру, у Б. Михаиловић (ур.) *Водич кроз културу Лепенски вир*: 81-85. Београд: Народни музеј у Београду.
9. Stefanović, S., **Dimitrijević, V.**, Porčić, M., Živaljević, I., Jovanović, J., Penezić, K., Blagojević, T., Filipović, D., Balj, L., Radmanović, D., Milašinović, L., Vuković, J., Starović, A., Spasić, M., Perić, S., Čadenović, G., Tanasić, V., Pantović, I., Naumov, G., Fidanoski, Lj., Stojkoski, S., Mitkoski, A. and Obradović, Đ. 2017. *Novo doba: život majke i bebe u neolitu Balkana*. Novi sad: Institut Biosens.
10. Živaljević I., Stefanović, S., Putica, A., Uzelac, V., Jončić, N., **Dimitrijević, V.**, Jovanović, J., Stojanovski, D., Porčić, M., Pendić, J., Blagojević, T. and Penezić, K. 2019. *Nauka za muzeje: praistorija Sombora i okoline u svetlu novih bioarheoloških istraživanja*, Izložbeni katalog.
11. Bogićević K. and **Dimitrijević, V.** 2021. Fosilni ostaci u pećinama Srbije, u J. Čalić (ur), *Međunarodna godina pećina i krasa, Priručnik za promociju značaja kraških prostora, povodom inicijative Međunarodne speleološke unije (UIS – Union international de spéléologie) za proglašenje Međunarodne godine pećina i krasa*: 30-31. Beograd: Društvo geomorfologa Srbije.

V. Наставна делатност

Од школске 1985/86. до школске 2008/09. године, проф. др Димитријевић учествовала је у извођењу наставе на Рударско-геолошком факултету Универзитета у Београду на Департману за регионалну геологију и палеонтологију, односно Департману за палеонтологију. Током тог периода предавала је на основним, мастер, магистарским и докторским студијама следеће предмете: на основним студијама – *Основи палеонтологије, Палеозоологија кичмењака, Упоредна морфологија фосилних организама, Еволуциона палеонтологија и Геологија квартара*; на последипломским студијама – *Палеозоологија* (одабрана поглавља - кичмењаци), *Методе палеозоолошких истраживања, Еволуција органског света и Увод у научно-истраживачки рад*. У оквиру наставне делатности на Рударско-геолошком факултету истиче се руковођење реформом наставног плана и програма Смера за палеонтологију, као и учешће у реорганизацији Рударско-геолошког факултета и реформи наставних планова и програма у припреми за први циклус акредитације.

Од школске 2003/04. до школске 2024/25. године, односно одласка у пензију, проф. др Димитријевић учествовала је у извођењу наставе на Филозофском факултету Универзитета у Београду, на

Одељењу за археологију. Предавала је на основним, мастер и докрским студијама следеће предмете: на основним студијама – *Археологија животне средине*, *Археозоологија*, *Методологија археозоолошких истраживања*, *Коштане алатке*, *Археозоологија палеолита*; на мастер студијама – *Методологија археозоолошких истраживања II*, *Археозоологија палеолита II*; на докторским студијама – *Студије људско-животињских односа у археологији*, *Археозоологија II*, *Тафономска анализа археозоолошког материјала*, *Археофауне Србије*, *Коштане алатке*. Предметима које је проф. Димитријевић предавала, а које је увела на Одељењу за археологију, археозоологија је по први пут уведена као дисциплина у универзитетски студијски програм у Републици Србији.

Током своје богате наставне каријере, проф. Димитријевић је била ментор 17 дипломских/завршних радова, једне магистарске и 16 мастер теза, као и 7 докторских дисертација: *Животиње у римским амфитеатрима. Студија случаја амфитеатра у Виминацијуму* (др Соња Вуковић, 2015), *Компетиција за плен и станиште: човек и месождери (Mammalia, Carnivora) у касном средњем и горњем палеолиту на централном Балкану* (др Стефан Милошевић, 2016), *Риболов на Ђердапу у раном холоцену (10.–6. миленијум п.н.е.)* (др Ивана Живаљевић, 2017), *Археозоолошки аспекти друштвених и културних промена на централном Балкану у петом миленијуму п.н.е.* (др Јелена Булатовић, 2018), *Економија рановизантијске метрополе Царичин град: археозоолошки приступ* (др Немања Марковић, 2018), *Економски и друштвени значај животиња у винчанским насељима у Поморављу* (др Ивана Димитријевић, 2021), *Употреба биљака и пољопривредне праксе у раном неолиту Пелагоније (Северна Македонија)* (др Амалија Сабанов, 2025). Напомињемо да је проф. Димитријевић менторисала прве мастер и докторске дисертације из области археозоологије, чиме је утемељила ову дисциплину и омогућила њен даљи развој. Проф. др Димитријевић је такође учествовала у бројним комисијама за одбрану мастер и докторских радова.

Г. Допринос академској и широј заједници и угледу Универзитета

Допринос проф. др Весне Димитријевић академској и широј заједници и угледу Универзитета у Београду одликује се изузетном дугорочношћу, институционалном утемељеношћу и трајним научним наслеђем. Њен рад превазилази оквир појединачних истраживачких резултата и обухвата стварање и консолидацију научних области, образовање генерација истраживача и јачање академских структура Универзитета. Кроз вишестепенијску наставну и менторску делатност на више факултета Универзитета у Београду, дала је пресудан допринос развоју истраживачки оријентисаних студијских програма и увођењу интердисциплинарних приступа у високо образовање. Њен педагошки утицај огледа се не само у броју обучених студената и докторанада, већ и у формирању препознатљиве научне школе, чији припадници настављају да развијају области, које је она утемељила. Посебан значај има њено деловање у унапређењу докторских студија и јачању академске и истраживачке културе, кроз доследно инсистирање на високом нивоу истраживачке самосталности, укључивању младих истраживача у пројектни рад и повезивању наставе са активним научним истраживањима. Овим приступом оставила је трајан траг у академским стандардима и образовној политици Универзитета у Београду.

Институционални допринос проф. др Весне Димитријевић, остварен кроз бројне управљачке и руководеће функције, укључујући дужност декана Филозофског факултета и члана Сената Универзитета у Београду, имао је далекосежан утицај на стабилност, развој и углед Универзитета. Њено деловање у овим улогама било је усмерено на јачање институционалних капацитета, унапређење квалитета наставе и научног рада, као и на позиционирање Универзитета у Београду као релевантне и друштвено одговорне академске установе.

Активно учешће проф. др Весне Димитријевић у раду научних и стручних тела представља важан сегмент њеног доприноса академској заједници и међународном угледу Универзитета. Да поменемо само неке од активности- била је члан Научног одбора конференције 31st European Archaeological Association Annual Meeting (Београд, 2025), члан Научног одбора конференције MESO – The 9th International Conference on the Mesolithic in Europe (Београд, 2015), као и председник Научног одбора Треће међународне конференције Harmony of Nature and Spirituality in Stone (Крагујевац, 2013). Поред тога, обављала је дужност члана Управног одбора Природњачког музеја у Београду (2017–2021).

Проф. др Весна Димитријевић дала је изузетан и трајан допринос очувању, научној интерпретацији и јавној презентацији палеонтолошког и биоархеолошког наслеђа у Србији. Њен рад у овој области карактерише спој врхунске научне компетентности и јасно изражене друштвене одговорности академске заједнице. Као палеонтолог-консултант на пројекту Кикиндски мамут (2004–2006), финансираном од стране Европске агенције за реконструкцију, дала је кључни допринос научно утемељеној интерпретацији једног од најзначајнијих палеонтолошких налаза у региону, као и трансформацији Народног музеја у Кикинди у савремену музејску, образовну и културну институцију. Значајан сегмент њеног друштвеног и стручног ангажмана односи се и на презентацију археолошких локалитета као кључну спону између научног истраживања и јавности. У оквиру пројекта уређења пећине Рисоваче, једног од најзначајнијих палеонтолошких налазишта у Србији, била је коаутор идејног решења инфо-панела и аутор текстова посвећених фосилним остацима. Инфо-панели, реализовани 2009. године у сарадњи са др Дејаном Вучковићем, представљају трајан пример успешне јавне археологије, у којој су научна прецизност и интерпретативна јасноћа усклађене са потребама најшире публике.

Током читаве каријере, проф. др Весна Димитријевић је посвећивала посебну пажњу популаризацији науке и научној комуникацији. Овај аспект њеног рада обухвата јавна предавања, изложбе, популарно-научне публикације и дугорочну сарадњу са културним и образовним институцијама. Међу значајнијим активностима издвајају се јавно предавање „Употреба млека у исхрани праисторијских људи“ (Задужбина Илије М. Коларца, 2018), коауторство изложбе „Биоархеологија Ђердапа“ (Филозофски факултет Универзитета у Београду, 2015), као и учешће у међународној изложби „NEW AGE: The Lives of Mothers and Babies in the Balkan Neolithic“ (Нови Сад, 2017), реализованој у оквиру обележавања десетогодишњице Европског истраживачког савета (ERC).

Своја научна сазнања преносила је и кроз научно-популарне медије, нпр. као дугогодишњи стручни сарадник часописа National Geographic – Србија (2007–2024) и аутор прилога из палеонтологије за дејчи часопис „Двориште“.

Закључно, академски, институционални и јавни ангажман проф. др Весне Димитријевић чини јединствену и доследну целину, чији су ефекти трајно уграђени у научне институције, јавни простор и међународни углед Универзитета у Београду.

Д. Закључак и предлог

На основу свеобухватне анализе дугогодишњег научног, наставног и институционалног деловања проф. др Весне Димитријевић, Одељење за археологију са посебним задовољством констатује да је кандидаткиња остварила изузетне и трајне резултате у области археологије, биоархеологије и археозоологије, оставивши дубок и препознатљив траг у домаћој, регионалној и европској научној

заједници. Њен рад има јасно изражен пионирски карактер: кроз успостављање и институционализацију археозоологије као самосталне научне области у Србији, као и кроз систематски развој биоархеологије, професорка Димитријевић је суштински допринела усклађивању домаће археологије са савременим међународним токовима интердисциплинарних истраживања биолошких трагова прошлости на археолошким локалитетима, омогућивши нове и продубљене увиде у живот древних заједница.

Посебан значај њеног деловања огледа се у трајном институционалном наслеђу које је оставила на Одељењу за археологију Филозофског факултета Универзитета у Београду, где је увела читав низ нових предмета из области археозоологије и биоархеологије. Као један од оснивача Лабораторије за биоархеологију, проф. др Весна Димитријевић поставила је чврсте материјалне, кадровске и методолошке основе за истраживања која на јединствен начин повезују археологију, биологију и природне науке. Истовремено, њен интензиван и посвећен педагошки и менторски рад резултирао је формирањем читавих генерација младих истраживача, који данас успешно делују у земљи и иностранству, обезбеђујући континуитет и даљи развој дисциплина које је утемељила.

Међународни углед проф. др Весне Димитријевић заснован је на бројним и високо цитираним научним радовима, као и на активном учешћу у значајним међународним истраживачким пројектима, укључујући и ангажман у оквиру првог пројекта у Србији који је подржао Европски истраживачки савет. Њени резултати дали су значајан допринос бољем разумевању процеса неолитизације Европе и позиционирали Србију као релевантан и препознатљив научни простор за биоархеолошка истраживања Балкана у ширем европском контексту.

Имајући у виду да научни, наставни и институционални допринос проф. др Весне Димитријевић значајно превазилази уобичајене оквире професорске каријере, као и чињеницу да је својим радом трајно изменила истраживачку мапу археологије у региону, Одељење за археологију сматра да кандидаткиња у потпуности испуњава све услове прописане Статутом Универзитета у Београду и одговарајућим правилницима за доделу почасног звања.

Стога, са великим уважавањем, предлагемо Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Београду да проф. др Весну Димитријевић предложи за доделу почасног звања **ПРОФЕСОР ЕМЕРИТУС**, чиме би се омогућио њен даљи активан и видљив допринос научноистраживачком раду, менторству и међународној сарадњи, на трајну корист Факултета, Универзитета и целокупне академске заједнице.

Одељење за археологију
Универзитет у Београду – Филозофски факултет